

CHRLIČE – ICH VÝZNAM A SYMBOLIKA V ARCHITEKTÚRE

(4.ročník)

Pedagóg: Mgr. Katarína Vronková, DiS.

Milí výtvarníci a výtvarníčky, aj napriek vzniknutej situácii môžeme spolu naďalej tvoriť online formou 😊 Každý týždeň si pre Vás pripravím jedno zadanie, na ktorom môžete v priebehu týždňa pracovať.

Vaším prvým zadaním bude vymyslieť a nakresliť vlastný chrlič.

Najskôr si prečítajte nasledujúci text, aby ste sa dozvedeli čo sú to chrliče, kde a kedy sa používali. Pozrite si obrazovú prílohu a na základe toho si skúste vymyslieť a nakresliť vlastný dizajn chrliča.

kresba chrliča na katedrále Notre Dame, Paríž

ČO JE TO CHRLIČ?

Chrlič je plastický/priestorový funkčný a dekoratívny prvok historických stavieb.

Slúžil ako odtok (alebo odkvap) dažďovej vody z okraja strechy. Nahradzoval tak do istej miery odkvapovú rúru.

Najväčšiu slávu zažili chrliče v období gotiky, kedy boli ozdobou exteriéru katedrál.

Boli tesané najmä z kameňa, v neskoršom období aj zo železného plechu (v renesancii a baroku).

Chrliče na Kolínskej katedrále

Chrliče mávali najčastejšie podobu štvornohých alebo dvojnohých okřídlených príšer inšpirovaných starovekou mytológiou.

Niekedy mali aj podobu znetvorených ľudských postáv alebo zvieracích postáv.

Jedno však mali vždy spoločné – doširoka roztvorenú tlamu, ktorou stekala voda zo striech (zabraňovalo sa tak poškodeniu fasády budovy vodou).

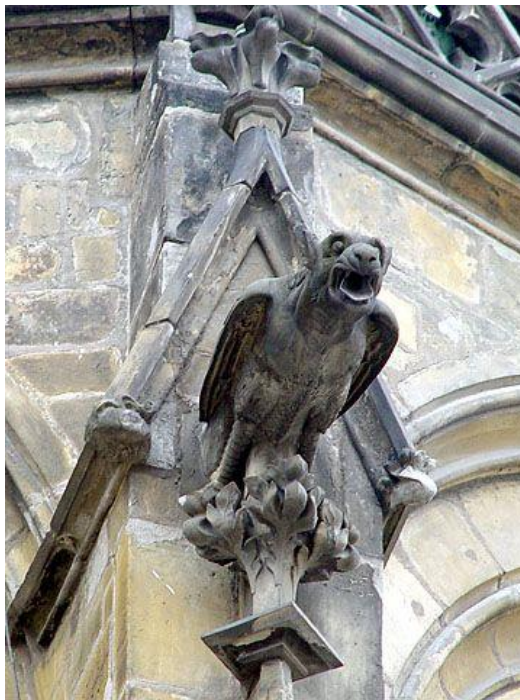
Chrliče na katedrále v Štrasburgu

Niekoľko zaujímavostí o chrličoch:

1. Názov „chrlič“ pochádza z ich primárneho využitia – chflenia dažďovej vody zo striech (podobne ako odkvapové rúry)
2. Chrliče sú kríženci – je ťažko presne určiť z akého zvierat'a ich autor vychádzal. Väčšinou ide o krížence dvoch alebo viacerých zvierat, mytologických bytostí, drakov, či ľudských postáv...
3. Niektoré chrliče mali podobu hrdinov, ľudí. Väčšinou išlo o miestnych kňazov alebo dobrodincov, ktorí sa preslávili nejakým skutkom.
4. Diov chrám v Grécku mal pôvodne 102 chrličov. Väčšina z nich bola ale tak ťažká, že sa nakoniec odtrhla, padla a zničila. Zachovalo sa z nich len 39.
5. Najväčšiu slávu zažívali chrliče v období Gotiky – cca od roku 1200-1500 n.l.
6. Chrliče slúžili ako hrozba. Práve preto mali vždy odstrašujúci zjav. Ich hlavy na budovách katedrál a kostolov mali strašiť veriacich. Mali byť tiež pripomienkou toho, že zlo (chrliče) ostáva vonku a jedine dobro môže vstúpiť dnu do priestoru kostola.
7. Druhá teória hovorí, že chrliče slúžili proti zlu. Ľudia boli presvedčení o tom, že chrliče odpudzujú zlo. Preto ich zvyčajne stavali na tú stranu, ktorou mohol prísť nepriateľ.
8. Ako ich umelci boli schopní vyrobiť a umiestniť do takej výšky? Chrliče museli byť vyrábané dole na zemi, pretože kameň, z ktorého boli zhotovené bol veľmi ťažký. Až následne boli umiestňované na fasády katedrál.

Chrlíče na katedrále Notre Dame

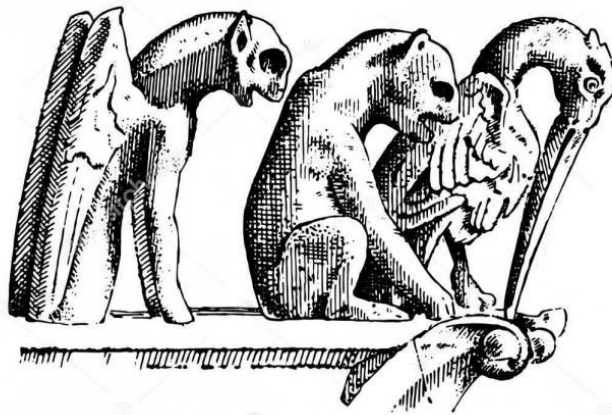
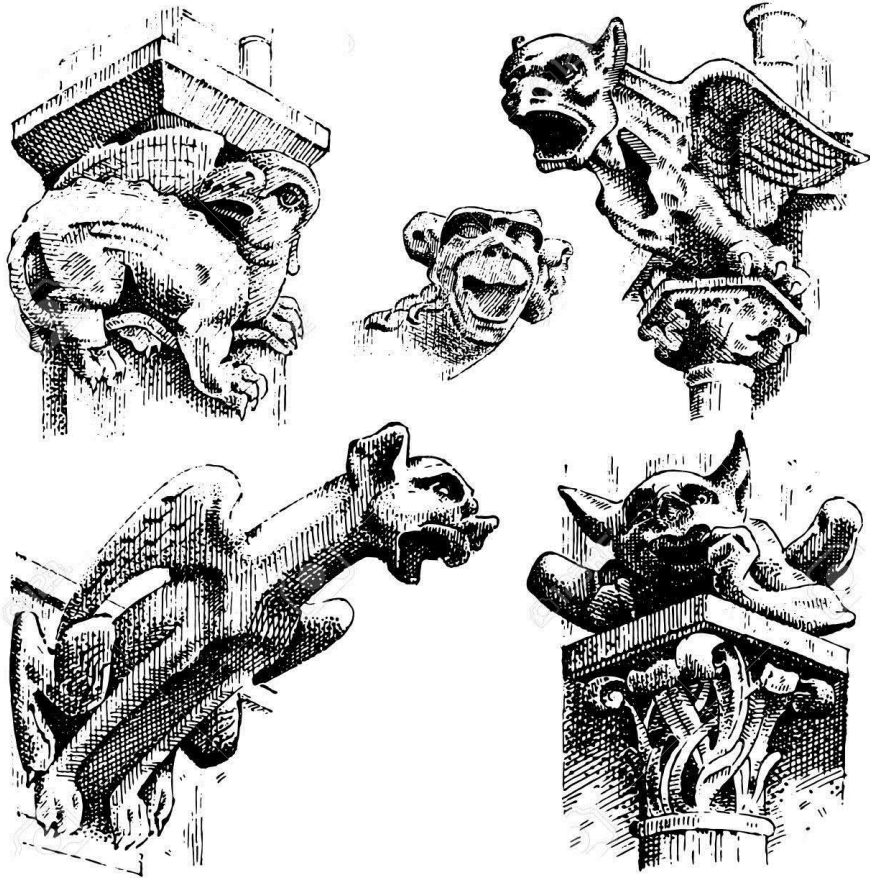

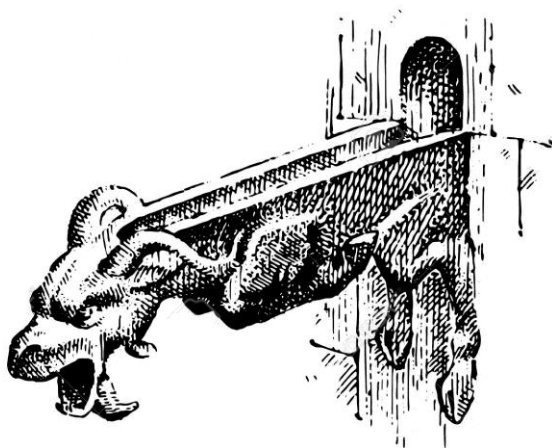
Chrliče na chráme sv. Víta, Praha

Chrlič v Kutnej Hore

Skice chrličov:

VAŠOU ÚLOHOU BUDE:

Nakresliť **vašu predstavu chrliča** - môžete si ho vymyslieť spojením viacerých zvierat, mytologických bytostí, či ľudí (využite informácie z textu).

Budem po vás požadovať **minimálne dva rôzne uhly zobrazenia** chrliča (napríklad spredu a z boku). Využite celý formát papiera (to znamená, ak vám ostane niekde veľa voľného priestoru, dokreslite mi tam iný pohľad na chrlič, prípadne sa zamerajte na nejaký detail, ktorý chcete zväčšiť).

Formát: **výkres A3** (ak ho doma nemáte, môžete kresliť aj na výkres A4)

Technika: **ceruzka** (využite tieňovanie pomocou rôznych typov tvrdosti ceruziek – od 4H po 8B, ak ich máte doma k dispozícii)

HOTOVÉ DIELA MI MÔŽETE POSIELAŤ NA NAŠU
FB STRÁNKU - (Výtvarný odbor SZUŠ Liptovský Hrádok)
Ak budete potrebovať, môžete sa touto formou pri tvorení so mnou kedykoľvek poradiť

TEŠÍM SA NA VAŠE VÝKRESY A NEZABÚDAJTE, ŽE FANTÁZII SA MEDZE NEKLADÚ ☺